

Opschrift

Vergadering van 20 september 2022

Nummer: 2022_MV_00443

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Jeroen Van Lysebettens: Bronbemaling werf Gent-Sint-Pieters

Raadslid(-leden):

Jeroen Van Lysebettens - Groen

Bevoegd: Tine Heyse

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De werf aan Gent Sint Pieters was al eerder aanleiding voor vragen in de schoot van deze commissie en de gemeenteraad. Op 2 mei werd uiteindelijk de vergunning afgeleverd door het Departement Omgeving voor de bemaling voor de renovatie van het Station Gent Sint Pieters.

Eind mei / begin juni werd de bemaling ook effectief opgestart. De aannemer installeerde ook een buffervat ter hoogte van de bocht in de Sint-Denijslaan om hergebruik van het bemalingswater mogelijk te maken. Die buffertank staat er helaas tot op vandaag ongebruikt bij: het is ondanks de droogte en het uitblijven van regen op dit moment niet mogelijk om het bemalingswater af te tappen.

Een andere belangrijke voorwaarde in de vergunning afgeleverd door het Departement Omgeving is dat er een ecohydrologische studie moet opgemaakt worden om de ecologische impact van de bemaling te onderzoeken op de Overmeers, de platanen op het Koningin Maria-Hendrikaplein en de bomen langsheen de Fabiolalaan en daaraan gekoppelde antiverdrogingsmaatregelen.

Het extreme weer begint ondertussen haar tol te eisen op de natuur. Grasvelden zien er dor en bruin uit, bomen verliezen hun bladeren, dieren vinden onvoldoende drinkwater.

Vraag:

- Waarom is het buffervat en het aftapkraantje dat voorzien is nog niet in gebruik?
- Wat is de stand van zaken van de ecohydrologische studie en wanneer kunnen de antiverdrogingsmaatregelen van start gaan?
- Wat is de impact van de bemaling op de grondwatertafel en op het ecologisch systeem?
- De vergunningsverlenende overheid is Vlaanderen. Wie is verantwoordelijk voor het toezicht op de goede uitvoering van de voorwaarden en hoe verloopt dit?

- De zomer van 2022 was er opnieuw één die de gevolgen van de klimaatsverandering voelbaar en zichtbaar maakte. Waterbeheer is een belangrijke pijler in het adaptatiebeleid van de toekomst en ook de aanpak van bronbemalingen is één van de puzzelstukjes in het adaptatiebeleid. Er is een visie bronbemaling in opmaak. Wat is de timing en wat zijn de voornaamste pijlers van deze visie?

Antwoord

De bronbemaling voor de werken aan Gent Sint-Pieters is één van de grootste die we al gehad hebben in Gent. We volgen dit vanuit de diensten nauw op.

De bemaling is een klasse 2-project en is dus vergund door een gewestelijke omgevingsambtenaar. Uiteraard hebben wij als Stad een gemotiveerd advies neergelegd waarbij we onder andere hebben aangestuurd op peil gestuurd bemaling, een aftappunt, maar ook op een ecohydrologisch onderzoek. Beide vragen vanuit de Stad zijn ook opgenomen in de uiteindelijke vergunningsvoorwaarden.

Het toezicht op projecten van klasse 2 valt onder de bevoegdheid van de lokale toezichthouders (afdeling milieutoezicht van de Dienst Toezicht).

Dit is geen evident dossier voor onze toezichthouders. Zowel wat betreft de voorwaarden om een aftapkraantje te voorzien als de voorwaarde om een ecohydrologische studie te voorzien, werden geen termijnen gekoppeld aan de vergunning door de gewestelijke ambtenaar. De bemaling kon dus opstarten zonder aftapkraantje en zonder ecohydrologische studie. Dat maakt de toezichtstaak complex.

Van zodra de bemaling effectief van start ging zijn er controles ter plaatse uitgevoerd door de Dienst toezicht. Er is ook al heel veel contact geweest met de exploitant, onder andere over de opvolging van de aan de vergunning gekoppelde (bijzondere) voorwaarden: zoals het voorzien van een aftapkraantje of de uitvoering van de ecohydrologische studie.

Wat dat aftapkraantje betreft is er eindelijk goed nieuws te melden. Vorige week heeft de aannemer een kraantje geïnstalleerd in de bocht van de Sint-Denijslaan waar vanaf nu bemalingswater kan afgetapt worden. Dat water kan gebruikt worden voor huishoudelijk gebruik. Bijvoorbeeld voor het bewateren van planten en bomen in de tuin.

Dat dit aftapkraantje pas drie maanden na de opstart van de bemaling kon geïnstalleerd worden had alles te maken met het feit dat de aannemer moest wachten op de analyseresultaten van de waterkwaliteit van het bemalingswater. Terwijl eind juni al staalnames gebeurde kregen we pas begin september het advies van de Vlaamse Milieumaatschappij dat de waterkwaliteit voldoende is om te hergebruiken. De dienst Toezicht heeft daarop de aannemer de opdracht gegeven om het aftappunt gebruiksklaar te maken.

Eerstdaags zullen de bewoners van de wijk een brief ontvangen vanuit het Infopunt Project Gent Sint-Pieters om hen hiervan op de hoogte te stellen.

Dan over de ecohydrologische studie. De opmaak van een ecohydrologische studie was een belangrijke voorwaarde in de vergunning. Het is deze studie die duidelijkheid moet verschaffen over antiverdrogingsmaatregelen die genomen moeten worden tijdens de

bemaling. Zo zou bijvoorbeeld op basis van de studie het lozingspunt kunnen verlegd worden zodat het water veel meer tijd heeft om in de omgeving te infiltreren vooraleer het in de Leie terecht komt.

Helaas is deze studie nog niet opgeleverd. Dat baart ons zorgen, omdat een aantal van de opgelegde voorwaarden in de vergunning gekoppeld zijn aan de resultaten van het ecohydrologische onderzoek. Doordat de ecohydrologische studie nog steeds niet opgeleverd is kon onze dienst Toezicht nog geen antiverdrogingsmaatregelen opleggen zoals bevoeiing van het plantsoen of het verleggen van het lozingspunt. Er is kostbare tijd verloren gegaan, zeker met de aanhoudende droogte van afgelopen zomer. Het is te hopen dat bijvoorbeeld de laanbomen daar geen blijvende schade aan overhouden. We blijven dit als Stad van nabij opvolgen en dringen aan op een snelle oplevering en een snelle implementatie van de antiverdrogingsmaatregelen. We zien erop toe dat die in nauw overleg met de Groendienst van de Stad Gent worden opgevolgd.

Ook wat de cumulatieve impact is van de bemaling op de grondwaterstanden maakt onderdeel uit van de ecohydrologische studie. De grondwatertafel wordt nauw gemonitord door de exploitant via 3 grondwaterpeilputten en twee peillatten in de Overmeers. Om het verschil van de impact van de extreme droogte versus de impact van de bemaling te kunnen inschatten, zal de NMBS de data vergelijken met een meerjarige meetreeks van het grondwater uit een peilbuis in de buurt. Die analyse moet nog gebeuren.

Er is ook goed nieuws: de bemaling aan Gent Sint-Pieters is de eerste op Gents grondgebied waar peil gestuurde drainage is opgelegd. Door deze maatregel wordt de bemaling tot een absoluut minimum beperkt. Tot nu toe is zo'n 49.000 m³ (21 m³/u) opgepompt. Dit is de helft minder dan wat in de vergunning was aangevraagd. De bemaling zal ook stopgezet worden van zodra de werken van de eerste fase het toelaten. Er volgen nog twee bemalingsfases: één in 2024 en één in 2026. In ons advies voor de volgende bemalingsfases zullen we opnieuw aandringen op peil gestuurde drainages en antiverdrogingsmaatregelen. Tegen dan is hopelijk ook de VLAREM-trein haar station binnengereden zodat het bemalingswater bijvoorbeeld ook ter beschikking kan gesteld worden voor professionele gebruikers zoals de Groendienst of landbouwers. In tijden van klimaatverandering en extreme droogte moeten we immers vermijden dat er één druppel grondwater verloren gaat.

We zullen in ons advies ook het belang van concrete termijnen voor de uitvoering van de voorwaarden gekoppeld aan de vergunning aanstippen.

Wat betreft de visienota Bronbemalingen: die is zo goed als afgerond. De nota zal toegelicht worden op de commissie MPF van dinsdag 18 oktober. Deze nota stippelt het beleid uit voor de komende jaren.
